

Bilaga 1 Tertialrapport 1 2016

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammanfattande analys

I förslaget till tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall exklusive ansökta budgetjusteringar om 105,1 mnkr, vilket ger en prognos i nivå med budget. Nettoutfall inklusive ansökta budgetjusteringar om 6,8 mnkr prognostiseras till 111,9 mnkr.

Budgeten från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 97,8 mnkr men i avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare:

- 5,0 mnkr framtagande av lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster från CM 2
- 2,0 mnkr för hantering av fordon inom kommunkoncernen
- 0,3 mnkr för samordnad kommunikering av rekreationsvärden i stadens befintliga och tillkommande natur- och kulturresevat.

Den sammanlagda nettobudgeten uppgår till 105,1 mnkr.

Nämnden bedöms i stort sett uppnå sina mål.

Tillsyn:

- Inom tillsynen av naturområden ingår medverkan vid tillkomsten av nya naturreservat, till exempel Kyrkviken, Årsta Holmar och Rågsveds friområde.
- Inom tillsynen av Bromma flygplats tillses att en rad miljöförbättrande åtgärder vidtas, bland annat byggande av bullerskärm mot Bromma kyrka och framtagande av åtgärdsplan mot markbuller. Nämnden har också hanterat anmälningar om ändring av miljöfarlig verksamhet avseende Norra rampen och Västra rampen. Nämnden hanterar även ett ärende om uppföljning av två av flygplatsens villkor för buller.
- Tillsynen av exploateringsprojekt, det vill säga byggherrars och entreprenörers egenkontroll omfattar 11 stora och 10 mindre projekt, bland annat Citybanan, Norra länken och Förbifart Stockholm. Tillsynen omfattar en stor andel rådgivning och information, samt under 2016 domstolsremisser och kontrollprogrammet för Förbifarten.
- Inom tillsynen av olägenheter i bostäder är målet för 2016 att klara av 90 % av ärendena inom 9 månader vilket bedöms uppfyllas. Miljöförvaltningen har börjat mäta resultatet av ärendena med avseende på förbättrad inomhusmiljö.
- Inom den riktade fastighetsägartillsynen prövas en ny tillsynsmetod som innebär att förvaltningen riktar sig mot byggnader i socioekonomiskt utsatta områden i syfte att granska bostäder i flerbostadshus.
- Miljöförvaltningen håller i samarbete med Svenska Kyl & Värmepumpföreningen på att arbeta fram ett nationellt register för köldmedieaggregat som är frivilligt och ägt av branschen. En sådan lösning skulle innebära en betydande Effektivisering av handläggningen av köldmedieärenden. Arbetet med att utveckla systemet tekniskt beräknas påbörjas under 2016, så snart finansieringen av projektet är klar.
- Inom tillsynen på skolor och förskolor planeras 400 riktade inspektioner och 60 inspektioner med anledning av anmälan. Målet är att verka för en god inomhusmiljö så att barnen inte utsätts för hälsorisker eller hindras i sitt lärande eller utveckling. Buller

från fasta installationer är den vanligaste anmärkningen vid förvaltningens tillsyn och detta kommer att vara ett område för riktad tillsyn under våren 2016 med ljudnivåmätningar på 130 förskolor. Hittills har 80 % av förskolorna och skolorna kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m³ luft.

- I år utgör migrationsboendena en särskild kategori vid tillsynen, då 15 av stadens 33 verksamheter kommer att inspekteras. Målet är att förebygga smittspridning och lägenheter för människors hälsa. Beroende på flyktingströmmarna kan insatserna komma att behöva utökas både i fråga om volym men också med avseende på inriktningen.
- Inom ramen för tillsynen av avfallshanteringen har fokus under första halvåret varit restaurangbranschen, där det finns olika uppfattningar om avfallet ska räknas som hushållsavfall (vilket är miljöförvaltningens uppfattning) eller verksamhetsavfall. Förbud att anlita annan entreprenör än stadens upphandlade för transport av restaurangavfallet har överklagats till länsstyrelsen. Inom tillsynen finns också ett arbete som syftar till att 70 % av allt matavfall ska sorteras ut till 2020.
- Livsmedelskontrollen syftar till följsamhet mot regler för hygien, livsmedelsinformation och spårbarhet. Inom denna tillsyn har ett antal indikatorer för uppföljning börjat användas, bland annat indikatorer för Säker nedkyllning, Spårbarhet hos livsmedel samt Rätt information om livsmedel på menyer. Uppföljningen kommer att ge viktig information och avvikelser kräver skyndsamma åtgärder.

Projekt- och program:

- Stadsledningskontoret tar fram en Klimatstrategi 2040 med hjälp av underlag från miljöförvaltningen. Strategin beräknas föreligga före sommaren 2016.
- Energicentrums uppföljning av energieffektiviseringsmålet i det tidigare miljöprogrammet för 2012-2015 visar på energieffektivisering på 11 % under perioden vilket motsvarar 230 GWh eller en ackumulerad minskning av energikostnaden med 410 mnkr.
- Nämnden samordnar, planerar och projektleder framtagandet av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Arbetet sker i nära samarbete med Stockholm Vatten AB. I detta arbete har Bällstaån och Brunnsviken kommit längst, och för Bällstaån ska lokalt åtgärdsprogram tas upp för inriktningsbeslut i kommunstyrelsen under året. Ytterligare medel söks från centrala medelsreserven och personalförstärkningar gör att arbetet kan inledas för flera vattenförekomster som till exempel Mälaren.
- Kemikaliecentrum har under våren lanserat en webbutbildning för kemikaliesmart förskola. Upphandling av ett gemensamt system i staden för hantering av kemiska produkter pågår. Ett antal seminarier har hållits inom ramen för kemikaliesmart handel och ett vetenskapligt råd med ett dussintal ledande forskare och representanter för nationella myndigheter har inrättats.

Miljöövervakning:

- Den löpande miljögiftsövervakningen i fisk, vatten och sediment utökas under 2016. Resultaten från övervakningen används som underlag för prioritering av åtgärder i de lokala åtgärdsprogrammen för stadens vatten.
- Inom området miljöns inverkan på människors hälsa pågår analys av miljögifter i damm från 70 förskolor. Arbetet sker i samarbete med Karolinska Institutet (KI) och Naturvårdsverket som har provtagit ytterligare 30 förskolor och även analyserar miljögifter i urin. När analyserna är klara kommer en utvärdering att presenteras för nämnden.
- En ny version av Miljöbarometern har lanserats. Den nya versionen omfattar ny struktur för klimatinformation som visar tematiska sidor för bland annat översvämning från sjöar, och vattendrag, stigande havsnivåer, skyfall, hållbar dagvattenhantering samt värmeböljor.
- Riktlinjer för dagvattenhantering har tagits fram tillsammans med Stockholm Vatten AB. Riktlinjerna diskuteras just nu mellan de tekniska förvaltningscheferna.

Fysisk planering:

- Förvaltningen integreras allt mer i stadens arbete med byggande och markanvändning. Förvaltningen finns nu till exempel representerad i "hårda FC" och i den förvaltningsövergripande samordningsgruppen för genomförande av bostadsuppdraget. Miljöförvaltningen involveras även i det förvaltningsövergripande Ledstångsarbetet, det vill säga hur och när utbyte och interna samråd skall ske mellan exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och miljöförvaltningen. Till den 12 april har 21 detaljplaneremisser hanterats.
- Miljöförvaltningen leder projektet C/O City och har i den rollen lämnat lägesrapport till Vinnova för sista halvårets verksamhet 2015. Ett forum för aktörer inom hållbar stadsutveckling håller på att skapas vilket också innefattar erbjudande till aktörer att delta på olika sätt för att öka kompetensen inom urbana ekosystemtjänster. Spridning av C/O Citys resultat pågår inom staden genom pilotprojekten och i planprocessen för flera detaljplaner.
- Förvaltningen har bidragit i arbetet med att ta fram ett nytt stadsövergripande dokument med riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av parker och naturområden kallat "Grönare Stockholm". Dokumentet kommer att gå ut på remiss tillsammans med nya översiktsplanen varefter beslut i kommunfullmäktige väntas i september 2016.

Intern effektivitet

- Förvaltningen kommer inom det närmaste året att övergå till en ny version av ärendehanteringssystemet Ecos. Inför övergången pågår ett stort förberedelsearbete som involverar merparten av förvaltningen.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Av de områden som tas upp i KF:s budget under detta mål är formuleringen om God kvalitet i välfärden relevant för nämndens verksamhet liksom strävan efter att motverka uppdelning av staden. Det läge som kan rapporteras i tertialrapport 1 visar att nämnden bedriver sin verksamhet enligt plan och att det i flera fall finns en utveckling av verksamheten för att på ett effektivare och mer kvalificerat sätt bidra till trygghet, hälsa och god miljö.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

En stor del av nämndens verksamhet syftar mer eller mindre till förebyggande av miljö och hälsofaror. Nämnden är också delaktig i stadens risk- och sårbarhetsarbete med ett särskilt ansvar för miljö- och hälsofrågor och detta arbete har utförts som planerat. Nämnden fortsätter också sitt stora engagemang i stadens fysiska planering med utökade ansvarsområden och samarbeten med stadens övriga nämnder.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)				40 %		100 %	100 %	2016

Nämndmål:

1.3.1 Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa

 Uppfylls helt

Analys

Många av nämndens verksamheter har ett direkt förebyggande arbete angående hot mot miljö och hälsa och är därigenom även en expertfunktion för staden i övrigt. Vid akuta situationer som innebär fara för miljö eller hälsa är nämndens främsta åtagande att vara expertstöd till staden i övrigt. Nämnden tar ansvar för miljö- och hälsodelen i stadens risk- och sårbarhetsarbete. I april har nämnden deltagit vid en workshop med Stockholms Hamnar AB och trafikkontoret angående oljeutsläpp.

Nämndmål:

1.3.2 Utföra kontroll som säkrar att de livsmedel som saluhålls och serveras i staden är trygga

● Uppfylls helt

Analys

Under årets första kvartal har 10 % av alla hittills utförda kontroller lett till extra offentlig kontroll, det vill säga observationer av så pass allvarliga brister så att extra kontroller behöver utföras för att tillse att åtgärder vidtas skyndsamt.

Knappt 20 sanktionsbeslut i form av förelägganden eller förbud har fattats. Den vanligaste orsaken till förbud är brister i nedkylning av livsmedel eller förekomst av skadedjur. Endast två verksamheter har stängts ner totalt under första kvartalet, en avsevärd förbättring sett mot tidigare år. I det ena fallet rörde det undermålig rengöring och i det andra fallet förekomst av råttor utan tillräckliga åtgärder från verksamheten. Överlag följer företagarna lagstiftningen och mindre brister åtgärdas vanligtvis på frivillig väg av företagarna.

Livsmedelslagstiftningen är omfattande och ständigt föränderlig varför det är svårt för företagarna att följa regelverken. Aktiva branschorganisationer och tillgång till lättbegripliga branschriktlinjer är avgörande för efterlevnaden av reglerna.

Genomföra kontroller i enlighet med tillsynsplanen och den nationella kontrollplanen

Livsmedelskontrollen hade en mycket stor personalomsättning under första kvartalet och upplever svårigheter att rekrytera nya livsmedelsinspektörer. Sannolikt kommer inte samtliga årets planerade kontroller att kunna utföras på grund av detta.

Genomföra utredningar av klagomål och RASFF

Avdelningen har mottagit och utrett ca 150 klagomål. Det vanligaste klagomålen rör brister i hantering av olika slag, bristfällig information om livsmedel (exempelvis märkning), skadedjur eller personhygien.

Under perioden har 10 Europeiska livsmedelslarm mottagits och utretts. Larmen är av olika omfattning och relevans men bland annat kan nämnas otillåtna GMO i ris från Litauen, otillåtna ämnen i kosttillskott från USA och odeklarerade allergener i olika importerade livsmedel.

Skyndsamt utreda misstänkta matförgiftningar

Året har börjat med högre antal misstänkta matförgiftningar än tidigare år, runt 200 ärenden under första kvartalet mot tidigare års 100 ärenden. Inga utbrott eller utredningar utmärker sig bortsett från ett mindre utbrott av cryptosporidium, en encellig parasit som orsakar svåra magsmärtor under en 1-3 veckors period, vanligtvis där importerade osköjljda färska kryddor misstänks vara bärare av smittämnet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms komma att uppfyllas eftersom nämnden bidrar till stadsutvecklingen och bostadsbyggandet inom miljöprofilområdena, stöd till övriga nämnder med hälsa, miljö och naturvård för att klara målet om 40 000 bostäder till 2020. I genomförandegruppen för bostadsuppdraget har förvaltningen tillsammans med övriga förvaltningar bidragit till samordning och koordinering av bostadsbyggandet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bidra till att kommunfullmäktiges målsättning om antalet markanvisade bostäder kan nås.	2016-01-01	2016-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska medverka i den förberedande planeringen för en framtida bostadsexploatering på nuvarande Bromma flygplats.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

1.4.1 MHN ska stödja berörda nämnder i stadsutvecklingen med kompetens inom områdena hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en hållbar och växande stad

 Uppfylls helt

Analys

MHN ska medverka till att miljö- och hälsosvårdsfrågor uppmärksammas och integreras i stadens arbete med byggande och markanvändning.

Förvaltningen integreras allt mer i stadens arbete med byggande och markanvändning. Förutom representation i hårda FC och den förvaltningsövergripande samordningsgruppen för genomförandet av bostadsuppdraget deltar förvaltningen i en stor andel av de arbetsgrupper som finns för mer omfattande detaljplaner och program. Förvaltningen har också bidragit i arbetet med den nya översiktsplanen. Förvaltningen ser positivt på samarbetet med stadsbyggnadskontoret som fungerar allt bättre, samtidigt som samarbetet med exploateringskontoret utvecklas kontinuerligt. Arbetet med att införliva miljö- och hälsoskyddsnämnden i Ledstången har påbörjats (verktyg för gemensamma rutiner i exploateringsprojekt för exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, tekniska kontoret och nu även miljöförvaltningen). Förvaltningen ser positivt på detta då det kommer att innebära ett mer strukturerat och enhetligt deltagande i arbetsprocesserna. Förvaltningen tar sedan många år tillbaka fram skriftliga miljöunderlag till alla nya projekt i samband med start-PM och lämnar yttrande vid samtliga plansamråd. I år har detta utökats med att vi bistår exploateringskontoret vid bedömning inför markanvisning. Förvaltningen erfar att vår kompetens efterfrågas allt mer

och värdesätts av kollegorna på övriga förvaltningar och att vi kan bidra till kloka avvägningar och beslut i stadsplaneringen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska beakta och förebygga effekter av ett förändrat klimat i sitt arbete och bistå kommunstyrelsens arbete med klimatanpassning.

Förvaltningen planerar tillsammans med Stockholm Vatten AB och stadsledningskontoret att genomföra ett seminarium om den skyfallskartering som genomförts i Stockholm. Seminariet riktar sig till stadens centrala förvaltningar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, i samverkan med berörda nämnder och bolag, delta i arbetet med att förbättra planeringen för förskole- och skolgårdar.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

1.4.2 Miljö kvalitetsnormerna för omgivningsbuller ska uppfyllas

 Uppfylls helt

Analys

Kompletterande fönsteråtgärder vid bostäder längs Nynäsvägen pågår och beräknas bli klart innan sommaren.

Miljöförvaltningen och trafikkontoret håller på att ta fram underlag om de gator som först fick fasadåtgärder, fram till 1995, för att kunna ta fram förslag på alternativa bullerdämpande åtgärder.

Planering pågår för en 170 meter lång och av trafikkontoret egenutvecklad växtbeklädd bullerskyddsskärm vid Lidingövägen. Skärmen planeras bli färdigställd i sommar.

Trafikförvaltningen har färdigställt fasadåtgärder för bostäder vid Vällingbydepån och Stockholm Östra.

En bullerskyddsskärm byggs vid Kullskolan. Bullerskyddsskärm vid Gröndalsskolan projekteras och blir klar till sommaren. Två förskolor får bullerskyddsåtgärder under våren 2016.

En uppföljning av åtgärdsprogram för omgivningsbuller sammanställs och presenteras för nämnden i maj.

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Under detta övergripande mål som omfattar många andra områden än klimatarbetet, finns större delen av nämndens verksamhet inklusive tillsynen och för de ingående målen visas en god måluppfyllelse. Nämndens verksamheter är ofta utvecklingsinriktad genom olika projekt och programverksamheter. Inte minst inom klimatområdet finns tydlig utvecklingsinriktning mot ett klimatsmartare Stockholm.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har lämnat underlag till stadsledningskontoret för färdigställande av Klimatstrategi 2040. Energicentrum har följt upp energieffektiviseringsmålet i stadens miljöprogram 2012-2015. Här framgår att stadens energianvändning effektiviserades med 11 %, vilket motsvarar 410 mnkr i minskade energikostnader under miljöprogramperioden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Växthusgasutsläpp per invånare (ton CO ₂ e per invånare)	2,8 Ton CO ₂ / inv					2,8 Ton CO ₂ / inv	2,8 Ton CO ₂ / inv	2016
Analys								
Utsläppen rapporteras i samband med T2, liksom övrig miljöprogramsuppföljning. I juni kommer statistik att finnas tillgänglig för att göra en prognos för utsläppen år 2015 som är målar för det tidigare utsläppsmålet 3,0 ton CO ₂ e per invånare. Utsläppen för 2013 var 2,8 ton/inv. Målet bedöms kunna uppnås.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bistå Stockholm Vatten AB med information för att underlätta driften av GlashusEtt som center för information om stadens miljö- och klimatarbete.	2016-01-01	2016-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska medverka i kommunstyrelsens arbete med att utreda hur metoder för livscykelanalys kan bidra till hållbar utveckling.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

2.1.1 Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsyn

 Uppfylls helt

Analys

Under detta mål redogörs för tillsynsarbetet. En redogörelse för de olika tillsynsområdena framgår av bilaga 1.2. Dessutom tas tillsynen upp under målet 2.1.2 *Utföra tillsyn motsvarande avgiften*, 2.6.1 *Alla flerbostadshus, skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade mot radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft*, 2.1.3 *Snabb och effektiv service samt 3.2.1 Förvaltningen ger god service och bedriver tillsyn med hög professionalitet mot företag och andra verksamhetsutövare i staden*.

Sammantaget är bedömningen att tillsynen kommer att utföras som planerat.

Nämndmål:

2.1.2 Utföra tillsyn motsvarande avgiften.

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att målet kommer att uppnås. En detaljerad uppföljning per tillsynsområde görs i årsredovisningen.

Nämndmål:

2.1.3 Snabb och effektiv service

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har en hög prioritering av servicen. De så kallade punktlighetsmålen som framgår nedan har en bra utveckling hittills under året. NKI värdena (Nöjd Kund Index) har ökat under flera år och fortsatte att öka under 2015. Hittills under året finns inte värden att redovisa för 2016.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	100 %			97 %	100 %	95 %		Tertial 1 2016
Analys Årsmålet beräknas nås.								
● Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningar inom ett dygn	89,3 %			87,9 %	80 %	80 %		Tertial 1 2016
● Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	99,3 %			98,1 %	95 %	95 %		Tertial 1 2016

Nämndmål:

2.1.4 Genom Miljöbarometern och Miljödata erbjuda aktuell och lättillgänglig information om stadens miljösituation och miljöarbete.

● Uppfylls helt

Analys

Kommunicera miljösituationen i Stockholm och stadens miljöarbete via Miljöbarometern.

Miljöindikatorerna på miljöbarometern uppdateras kontinuerligt varefter nya data blir tillgänglig. Under våren publiceras en ny version av miljöbarometern med förbättrad layout och nytt innehåll. Under våren har förvaltningen arbetat med att

- följa upp miljöförvaltningens mål och indikatorer i miljöprogrammet,
- samla och anpassa vatteninformationen utifrån Handlingsplan för vatten,
- utveckla informationen om natur och biologisk mångfald samt skapa en idébank för naturvårdsåtgärder,
- utveckla information om klimatanpassning och climateffekter,
- bredda och utveckla informationen om trafik tillsammans med trafikkontoret.

Lagra och tillgängliggöra miljöförvaltningens mät- och geodata via Miljödata.

Förvaltnings- och utvecklingsarbete fortskrider enligt den förvaltningsplan som finns för Miljödata. Ansökan om ytterligare medel via digital förnyelse framtagen i syfte att tillgängliggöra och anpassa Miljödata för fler förvaltningar och bolag i staden.

Nämndmål:

2.1.5 Stadens mål för hållbar energianvändning och minskad klimatpåverkan ska uppnås

● Uppfylls helt

Analys

Analysera växthusgasutsläpp och ta fram underlag för utsläppsmål och strategiska planer.

Förvaltningen har analyserat utsläppsstatistik och effekterna av att övergå från stadens modell för utsläppsberäkningar till den internationella beräkningsmodell för städernas utsläpp som tagits fram C40/World Resource Institute. Förvaltningen har granskat KTH:s verktyg för beräkning av klimatpåverkan från konsumtion. Verktygen har samma begränsningar för uppföljning som konstaterats tidigare. Förvaltningen deltar i utvecklingsarbete kring livscykelanalyser, dels för att kunna få underlag för att kunna ställa krav på byggmaterial i exploateringsavtal/renoveringar och dels för att minska matens klimatpåverkan i skolkök.

Bistå stadens verksamheter samt bostadsrättsföreningar och företag med stöd till energieffektiviseringsåtgärder och förnybar energiproduktion.

Samarbetet med fastighetsägare och bostadsrättsföreningar har fördjupats genom att utveckla en avtalsmodell för energieffektiv fastighetsförvaltning kallad Målstyrd fastighetsförvaltning där en ansökan om att testa modellen i ett treårigt projekt har lämnats in till Energimyndigheten.

Energicentrum har beräknat effekten av energibesparingen i stadens verksamheter 2012-2015. Besparingen (11%) motsvarar en ackumulerad minskning av energikostnaden med 410 miljoner kr.

Energicentrum har låtit utreda potentialen för återvinning av energi i avloppsvattnet för tre olika idrottsanläggningar varav två simhallar (goda resultat, fullskaleförsök planeras) och deltar i ett projekt med idrottsförvaltningen och fastighetskontoret för att täcka utomhusdelen på två varmbassänger.

Energicentrum har genom besök på plats och seminarier bistått stadsdelsförvaltningar och andra förvaltningar som inte äger fastigheter att söka pengar ur Klimatmiljarden. En ansökan till digital förnyelse har påbörjats. Ansökan omfattar två delar: en webbkarta för visualisering av stadens befintliga solcellsanläggningar och en förstudie av en webbkarta för all energiinformation i befintliga fastigheter.

Energicentrum har påbörjat projektledningen av arbetet med energikartläggningar av stadens verksamheter utifrån lagen om energikartläggning i stora företag.

Energicentrum har deltagit i Sweden Green Buildings utveckling av kriterier för klassificeringssystemet ”Miljöbyggnad”.

Vara värdkommun för den regionala energi- och klimatrådgivningen samt ansvara för den lokala rådgivningen i Stockholm

Den regionala energi- och klimatrådgivningen (EKR) har påbörjat uppdatering av rådgivningens webbplats.

Sju solenergiseminarier i regionen genomförs i maj. Tre energiutbildningar för miljöinspektörer har genomförts i länet. EKR samarbetar med IKEA-projektet ”Hållbara ihop” där tre event och elva hembesök genomförts. I projektet ger EKR energi- och klimatrådgivning medan IKEA informerar om hur man kan inreda sitt hem för en mer hållbar livsstil.

Förvaltningen har fått ansvar för regional utvecklingsledning av EKR. Avtal om ekonomisk ersättning har tecknats med KSL.

24 bostadsrättsföreningar har fått energirådgivning på plats i fastigheterna.

Engagera stockholmare och verksamma i Stockholm till minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser.

Förvaltningen har bistått Miljöroteln med att utveckla Klimatpakten PLUS.

På stadens webb och i sociala medier har förvaltningen informerat om stadens energi- och klimatarbete och deltar i utvecklingsarbetet av Stockholm-bygger-webben i samarbete med exploateringskontoret. En DN-bilaga om stadens klimatarbete med temat Cirkulär ekonomi har tagits fram för publicering i juni.

Ett projekt för att minska klimatpåverkan från mat i förskolekök har påbörjats. Trycksakerna ”Klimatsmart i hemmet” och ”Klimatsmart på kontoret” har uppdaterats liksom Klimatvågen. Förberedelser och planering för tolv sommarjobbare som ska på sommarturné med Klimatvågen pågår. Ett öppet seminarium för allmänheten förbereds under remissperioden för den nya klimatstrategin.

Månadens klimatsmarta exempel, Pingvinpriset, har delats ut till; Stockholms stadsbibliotek, fastighetskontoret, Västra Söders förskolor/Södermalms stadsdelsförvaltning och trafikkontoret. Pristagarana har presenterats på stockholm.se och i notiser i Hallå stockholmare och Direktpress lokaltidningar.

Leda GrowSmarter-projektet i Stockholm och Europa.

Rapporter: Koordinationen har slutfört och skickat till EU projektets utvärderingsplan (Evaluationreport) där KTH tillsammans med projektets partners kommit överens om metoder för och ansvarsfördelning gällande uppföljningen av de 12 smarta lösningarna. Koordinationen har slutfört och skickat till EU en teknisk rapport för 2015 där förberedelserna för implementeringen av de smarta lösningarna i Köln, Barcelona och Stockholm beskrivs. I både Köln, Barcelona och Stockholm har renoveringen påbörjats och i Barcelona har även 4 av 5 laddstolpar för elbilar satts upp.

Ändringar i avtal (Amendment): Koordinationen arbetar med att göra de förändringar i avtalet med EU som behövs efter att projektet planerats mer i detalj. Ändringarna handlar framförallt om vissa byggnader i Barcelona samt att klargöra vad åtgärderna innebär och i vilken stad de kommer att genomföras. Två styrgruppsmöten har redan genomförts samt ett möte med EU i Bryssel för berätta hur det går i projektet och att komma överens om förändringarna.

Implementering av 12 smarta lösningar i Stockholm - Under det första kvartalet 2016 har implementeringen av smarta lösningar börjat i Stockholmssiten. Den första lösningen var Veolias adaptiva styrning av värme som togs i bruk i BRF Årstakrönet. Veolia har dessutom förhandlat med Fortum, så att två elladdplatser kan installeras vid Årstakrönet. Fastighetskontoret har slutit hyresavtal och gjort hyresgäst Anpassningen för Hus 8 i Slakthusområdet och rivningsarbetena i byggnaden har påbörjats.

Evakueringen av hyresgäster påbörjas i slutet av augusti och byggstart blir i början av september. Arbeten med isolering av källare och grund samt markarbeten kan börja redan under våren. Hälften av byggnaderna det vill säga två höghus och ett låghus kommer att stå klara enligt plan i slutet av 2017 (inom 36 månader), men första huset kommer att vara klart under hösten 2017, 5-6 månader senare än planerat.

Gällande Stockholms hems egna measures 3.1 (open home net), 12.1 elbilspool och 12.2 el- och lastcykelpool, så har planering påbörjats utgående ifrån att det första huset står klart för inflytt hösten 2017.

Carrier och Skanska har kommit överens om hur leveranserna skall ske till och från bygglogistikcentrum och hur deras system kan integreras. Stockholms hem IBM har arbetat tillsammans med trafikkontoret gällande den konsoliderade big data plattformen. IBM har tillsammans med Stokab och trafikkontoret sett över var kameror bör installeras, så att fotgängartrafikdata av god kvalitet kan insamlas.

Kommunikation: två fasta utställningar om GrowSmarter har satts upp i visningslokaler i Valla Torg och Slakthusområdet. Två mobila utställningar produceras för att kunna användas

av Stockholms Regionkontor i Bryssel och på exempelvis Eureka konferensen i Stockholm. Broshyren om GrowSmarter har översatts till svenska och nu arbetar partners med att skriva text till faktablad om de 12 smarta lösningarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
— Köpt energi (GWh)						1 880		2016
Analys								
Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1								

Nämndmål:

2.1.6 Genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötilståndet som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete

● Uppfylls helt

Analys

Hälsorelaterad övervakning

Analys av miljögifter i damm från 70 förskolor pågår. Arbetet sker i samarbete med Karolinska Institutet (KI) och Naturvårdsverket som provtagit ytterligare 30 förskolor och även analyserar miljögifter i urin. Två examensarbeten har publicerats med delresultat gällande ftalater och bisfenoler från en delmängd av förskolorna. När alla analyser är klara kommer en utvärdering att göras i samarbete med KI och presenteras för nämnden.

SLB-analys deltar i många forskningsprojekt som avser luftföroreningars inverkan på människors hälsa. Under år 2016 väntas resultat från ett tre-årigt projekt där man följt stora grupper vuxna med hjärt- kärlsjukdomar, barn med allergi och astma och mammor med olika graviditetsutfall sedan början av 1990-talet. Exponeringen av luftföroreningar över tid studeras samt dess påverkan på sjukdomsutfall bland deltagarna.

Kultur i ögonhöjd

Flera delar av nämndens verksamhet har en inriktning särskilt på barn. Dessa verksamheter fortgår som planerat. Det gäller bland annat Kemikaliecentrums verksamhet mot gifter på förskolor och tillsynen av förskolor och skolor.

Miljöövervakning av luftkvaliteten

Luften i Stockholm år 2015 har avrapporterats till miljö och hälsoskyddsnämnden under april. Resultaten för 2015 visade på rekordlåga halter av partiklar (PM10) och på fortsatta problem med att klara normerna för kvävedioxid (NO₂)

Under första kvartalet 2016 är halterna av PM10 betydligt högre jämfört med 2015. Detta har föranletts av att sand har använts på gång- och cykelbanor i betydligt större utsträckning än de senaste vintrarna. En del av sanden hamnar på körbanorna. Vägbanorna har dessutom varit fuktiga under långa perioder vilket har lett till en förhållandevis stor ansamling av damm som

sedan blivit tillgängligt för uppvirvling när körbanorna torkat upp. Prognosen är emellertid att miljö kvalitetsnormen för PM10 kommer att klaras även 2016.

Miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid har däremot överträtts under första kvartalet 2016. Kallt väder med låga vindhastigheter har försvårat utvädring av vägtrafikens avgaser.

Effekten av dubbdäcksförbudet på Fleminggatan och Kungsgatan är under utredning och redovisas till trafikkontoret i slutet av juni. På innerstadsgator och infartsleder är den allmänna trenden en fortsatt långsam minskning av bilar med dubbdäck.

Genom samarbetet med trafikkontoret och VTI sker fortsatt forskning för att öka förståelsen för hur olika åtgärder relaterade till användningen av dubbdäck, sandning och andra vinter-
väghållningsmetoder påverkar luftkvaliteten med avseende på PM10.

Efterfrågan på SLB-analys expertkompetens är fortsatt hög. Utredningar i samband med bostadsexploatering ökar liksom efterfrågan på mättjänster. Driften av Östra Sveriges Luftvårdsförbund sker enligt avtal till och med 2019.

Miljöövervakning biologisk mångfald och ekosystemtjänster

En stomme till miljöövervakningsprogram för biologisk mångfald och därmed relaterade ekosystemtjänster har tagits fram, med förslag till prioriterade insatser fram till 2020. Materialet bearbetas vidare och håller på att förankras inom staden i kontakt med bland annat samtliga stadsdelsförvaltningar. En uppföljning av naturvårdsåtgärder som föreslogs i projektet BUS (biologisk utveckling av Stockholm) på 2000-talet håller på att publiceras på Miljöbarometern. Förslaget till miljöövervakningsprogram ska presenteras i nämnden under 2016. Kartor med ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) har fortsatt tillgängliggöras digitalt både internt och externt genom Miljöbarometern, miljödatabas och wms-filer. Återetablering och uppföljning av större vattensalamander i Kyrksjölötens Natura 2000-område har genomförts, liksom habitatförbättrande åtgärder för groddjur. Resultatet från en fördjupad förändringsanalys av biotoper håller på att färdigställas och data därifrån ingick även i rapporten "Miljön i Stockholm 2015". Lavar och mossor inventerades i slutet av 2015 på 29 provytor, rapport håller på att färdigställas. Ny kunskap om förutsättningar för gräsmarksarter och pollinatörer byggs upp genom en förstudie till nätverksanalys som nyligen levererats. Uppgifter från databasen ArtArken ingår nu i nationella Artportalen och kopplingen till ArtArkens egen webbapplikation färdigställs.

Miljöövervakning klimatförändringar och klimatanpassning

En ny struktur för klimatinformationen på Miljöbarometern finns i den nya version som publicerats under våren 2016. Delområdet "Klimatförändringar och klimatanpassning" är indelat i tematiska sidor för: Översvämningar från sjöar och vattendrag, stigande havsnivåer, skyfall, hållbar dagvattenhantering samt värmeböljor. Under respektive temaingång ska kunskapsläget redovisas i form av sammanfattande texter, aktuella rapporter och länkar till hemsidor, indikatorer samt åtgärder.

De befintliga klimatindikatorerna visar främst årsmedelvärden och totalvärden årsvis. Nya indikatorer ska tas fram som även visar säsongsmedelvärden samt extremvärden. En uppdatering har gjorts av samtliga befintliga indikatorer med data för 2015. Ett nytt område redovisar hydrologiska indikatorer, här finns nu mätserier över årsmedelvattenståndet i Mälaren och Saltsjön.

Miljöövervakning mark

År 2014 genomfördes parkundersökningen och under år 2015 provtogs ett antal fastigheter med avseende på lösningsmedel, samtidigt som kompletterande markundersökningar gjordes på några platser. Förvaltningen har sedan bistått stadsdelarna i arbetet med att ta fram avhjälpande-/saneringsåtgärder för några parkområden. Undersökningarna under fjolåret genererade inget behov av efterbehandling.

Inför årets badsäsong pågår nu arbetet med att planera provtagning av stadens offentliga strandbad. I första hand kontrolleras badplatser där det finns potentiellt förorenade markområden i närheten.

Miljöövervakning vattenmiljön

Löpande miljögiftsövervakning utförs i syfte att övervaka vattendirektivets prioriterade ämnen (ingår i bedömning av kemisk status) samt nationella så kallade särskilda förorenande ämnen (ingår i bedömning av ekologisk status). Övervakning av vatten och fisk bedrivs sedan ett antal år tillbaka i Årstaviken, Drevviken, Brunnsviken och Saltsjön där fiskprover tas årligen och vattenprover månatligen. Under 2016 kommer en utökning av miljögiftsövervakningen att ske i syfte att skapa underlag till de lokala åtgärdsprogrammen för stadens vattenförekomster.

Övervakning av de kvalitetsfaktorer som ingår i bedömning av ekologisk status enligt vattendirektivet utförs i ett urval av stadens sjöar och vattendrag. Parametrar och platser avgörs av ett övervakningsprogram som togs fram 2012. Programmet ska revideras 2016.

Samordna och långsiktigt planera miljöförvaltningens miljöövervakning

Förvaltningen ansvarar för att genom miljöövervakning följa tillstånd och förändringar i miljön. Testresultaten används som underlag för miljöförbättrande åtgärder, tillsyn, rådgivning m.m. Årligen tas en samlad plan fram för nästkommande år samt även en mer långsiktig plan får nästkommande fyraårsperiod. I år genomförs den 6:e medborgarundersökningen av Stockholmarnas miljövanor och attityder. Undersökningen utförs var tredje år. Arbeta med att upphandla ett undersökningsföretag pågår och enkäten skickas ut under hösten 2016.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft Analys Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1								2016
■ Antal dygn över normvärdet för PM 10 i luft Analys Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1								2016

Nämndmål:

2.1.7 MHN ska samarbeta och utbyta erfarenheter med andra städer och aktörer i Europa för att påverka EU-regelverket samt driva åtgärdsarbete och utveckling framåt.

● Uppfylls helt

Analys

Genomföra europeiska projekt för att underlätta arbetet lokalt

Stockholms stad leder sedan den 1 mars 2016 Interreg Östersjö-projektet NonHazCity. Projektet innebär att en till två kommuner per land i länderna Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Polen och Tyskland ska samarbeta för att ta fram kemikalieplaner, genomföra åtgärder i de egna kommunerna, stödja företag och informera invånare för en minskad användning och spridning av skadliga kemikalier. Under våren 2016 planeras medel sökas också från Svenska Institutet, för att kunna involvera även kommuner/aktörer i Ryssland och Vitryssland. Staden ingår också i samverkansrummet Giftfri vardag som innebär samverkan med andra svenska kommuner i kemikaliearbetet, initierat av Kemikalieinspektionen och Sveriges Kommuner och Landsting.

Stockholm ingår även i en EU LIFE IP-ansökan under ledning av Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt. Stadens deltagande i ansökan rör miljöövervakning av miljögifter och åtgärder för att minska utläckaget av giftiga båtbottnfärger till mark och vatten. Projektstart kommer att ske under början 2017 om ansökan beviljas.

Utveckla förvaltningens internationella miljöarbete genom att bevaka, påverka och aktivt driva stadens intressen i organisationer, nätverk och projekt.

Förvaltningen bevakar EU-frågor inom nämndens verksamhetsområde och driver nämndens intressen genom ett aktivt deltagande i stadens samarbetsorganisationer, nätverk och projekt. Påverkansarbete i särskilda frågor bedrivs framförallt genom Eurocities miljöforum och arbetsgrupperna: Green areas & Biodiversity, Noise, Climate Change Energy Efficiency, Air Quality, Water. Utöver detta genomför förvaltningen punktinsatser när det gäller EU-påverkan som till exempel att svara på öppna samråd om lagstiftning. Förvaltningen har deltagit i möte med Eurocities miljöforums arbetsgrupp luftkvalitet, klimatförändringar och energieffektivisering (WG AACCEE) i Utrecht, samt bidragit till Eurocities policydokument ”Respons till EU-missionens lagstiftningspaket om cirkulär ekonomi samt i arbetsgruppsmöte för Green Areas and Biodiversity.

Nämndmål:

2.1.8 Genom MHN:s expertkompetens utveckla stadens miljöarbete och bidra till att målen i Stockholms miljöprogram och andra program uppfylls och följs upp.

● Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har godkänt förslag till nytt miljöprogram för Stockholm. Beslutet innebar bland annat också att kommunstyrelsen ska göra en samlad årlig uppföljning av miljöprogrammet som ett underlag till arbetet med ständiga förbättringar. Stadens nämnder och bolag har fått i uppdrag att till tertialrapport 1 inarbeta miljöprogrammet i VP 2016. I bilaga 1.6 finns ett förslag till hantering av detta uppdrag

Bidra till att målen i Stockholms miljöprogram 2012 - 2015 uppfylls och följs upp.

I bilaga 1.4 redovisas bedömningar för samtliga delmål i miljöprogrammet 2012-2015 där miljö- och hälsoskyddsnämnden är huvudansvarig. Totalt redovisas bedömningar för 15 delmål. Av dessa har fyra uppnåtts helt. De övriga elva delmålen har i flera avseenden också haft en mycket positiv utveckling men inte i tillräcklig grad för att uppnå målen helt och hållet.

Glädjande är att målet om minskade växthusgasutsläpp uppnåddes redan 2012. För kommunorganisationens egen verksamhet har målen om ekologiska livsmedel och minskad energianvändning uppnåtts helt. Arbetet med miljöanpassning av stadens fordonsflotta har varit mycket framgångsrik och Stockholm Stad ligger tillsammans med Botkyrka kommun bäst till av Sveriges kommuner och landsting enligt en ny utvärdering. Luft och vattenkvaliteten har förbättrats i Staden. Miljökvalitetsnormerna för luft klaras nu för partiklar men inte för kvävedioxid. Det är fortsatt en stor utmaning att nå miljökvalitetsnormerna för vatten. Av stadens 23 vattenförekomster uppnår endast sex god ekologisk status och åtta god kemisk status. Ett flertal naturvårdande insatser har genomförts under programperioden, framför allt i naturreservaten. Utanför reservaten bedöms naturvårdsinsatserna vara betydligt mer sporadiska. Uppföljning av inomhusmiljön visar också på förbättringar men inte i tillräcklig omfattning för att nå målen helt.

Hela bedömningen inklusive underlag redovisas i bilaga 1.4 samt på stockholm.se/miljobarometern.

Utveckla Miljösamverkan Stockholms län.

En tydligt operativ inriktning präglar de samverkansprojekt som startat under 2016. Exempel är Informationskontroll av förpackade livsmedel, Kontrollprojekt av dricksvattenreservoarer och ledningsnät samt Tillsynsprojekt kring gödselhantering. Utbildningar har bland annat erbjudits miljö- och hälsoskydds nämnder kring miljö kvalitetsnormer för vatten och kring rollen som myndighetsperson för inspektörer. Nätverk för erfarenhetsutbyte drivs inom nio tillsynsområden, bland annat schaktmassor, livsmedelskontroll och bassängbad.

Inom ramen för Miljösamverkan i Stockholms län kommer ett projekt för avfallshantering att startas. Syftet är att göra likartade bedömningar, kontrollera avfallstransportörer och säkerställa att hanteringen sker på ett hållbart sätt. De ärenden som gäller restaurangavfall och som nu prövas av länsstyrelsen väntas få stor betydelse för länets alla restaurangers avfallshantering.

Stödja arbetet med miljö tillsyn, klimatanpassning, miljömål, planhandläggning mm.

Förvaltningen har bistått med expertstöd inom enhetens ämnesområden, dels internt på miljöförvaltningen men också till förvaltningar och bolag inom staden samt till externa parter

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedriver ett omfattande arbete för ökad användning av miljöbilar och miljöbränsle vilket bidrar till ökad hållbarhet. I den fysiska planeringen bevakas att bostäder och nya arbetsplatser planeras och lokaliseras vid goda kollektivtrafiklägen och försörjs med cykelvägar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elbilar Analys Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1				9,09 %		14 %	14 %	Halvår 1 2016
 Andel sålda förnybara drivmedel av totalt sålda drivmedel i länet per år. Analys Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1						28 %	28 %	2016

Nämndmål:

2.2.1 Förnybar energi ska utgöra minst 37 % av allt sålt drivmedel till vägtrafiken (mäts av praktiska skäl på länsnivå)

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen kommer att verka för att nya personbilar som säljs i Stockholms län år 2019 till minst 50 % utgörs av miljöbilar enligt stadens miljöbilsdefinition (vilken är samma som statens). Dessutom ska förvaltningen verka för att en ökad andel av dessa är elfordon.

Andelen förnybar energi av sålda drivmedel till vägtrafiken 2014 var 21 % för Stockholms län. Under perioden januari till mars 2016 registrerades 24 % miljöbilar. Andelen laddbara elfordon (elbilar 1 % och laddhybrider 2,4 %) ökar stadigt.

En slutrapport av projektet med publik laddinfrastruktur har skickats in till Energimyndigheten och redovisades i MHN och TN i april.

Miljöförvaltningen utreder förutsättningarna för laddgator tillsammans med trafikkontoret, och har haft flera möten med aktörer. Under 2016 har cirka 40 nya laddplatser tillkommit hos Stockholm Parkering.

Förvaltningen ska verka för att 10 procent av nyregistrerade tunga fordon ska vara miljölastbilsklassade år 2019.

Andelen nyregistrerade miljölastbilar 2015 i Stockholms län var 3,3 %. I denna siffra ingår dock inte de lastbilar som är godkända för att köra på HVO, då det inte är möjligt att sortera ut dem via vägtrafikregistret. Målet att 10 % av nyregistrerade lastbilar 2019 ska vara miljölastbilar bedöms möjligt att uppnå.

Miljöförvaltningen har lotsat ärendet om en drivmedelsstation med förnybart drivmedel för tung distributionstrafik i Årsta vidare till detaljplaneplaneläggande, och Preem har erbjudits ett läge för en drivmedelsstation för tung trafik i Larsboda.

Miljöförvaltningen har beviljats ett nytt EU-projekt, ECCENTRIC, som ska pågå från hösten 2016 till 2020. Madrid koordinerar och miljöförvaltningen är projektledare för stockholmssdelarna. Projektet handlar om elfordon, godshantering, cykelåtgärder och bildelningstjänster. Trafikkontoret har också en stor roll i projektet.

Förvaltningen ska verka för att uppnå 100 % miljöbilar i stadens flotta och att stadens biodrivmedels- och elbilar tankas/laddas till 85 % med miljöbränsle.

Vid årsskiftet 2015 var det 97 % miljöbilar i stadens egen fordonsflotta. Tankningsgraden för etanol var 88 % och för gas 83 %. Antalet laddbara fordon är 154 st och målet om 200 bedöms rimligt att nå.

Projektet Which, där fem av stadens bilar provar induktionsladdning, kommer att slutföras under 2016. Erfarenheterna från laddningen av fyra av bilarna är positiva. Den femte bilen har haft tekniska problem med laddutrustningen.

För kommunkoncernens gemensamma fordonshantering har fleet manager funktionen bemannats genom att en person i den befintliga personalstyrkan fått nya arbetsuppgifter och ansvar, och dessutom har en ny person rekryterats. En strategi och riktlinjer för fordonsarbetet tas fram av miljöförvaltningen i samarbete med stadsledningskontoret och serviceförvaltningen., och beräknas kunna beslutas i MHN före sommaren.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel sålda förnybara drivmedel i länet per år. Analys Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1.						28 %		2016
 Sålda fossila bränslen (TWh)						8,7 Twh		2016
Analys Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1.								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls delvis

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen grundas på nämndmålet om vattenarbetet och grönstrukturfrågor inklusive naturreservat och ekosystemtjänster. Vattenarbetet fortlöper planenligt och innebär till stor del att miljöförvaltningen samordnar, planerar och projektleder framtagandet av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Vad gäller naturreservatsbildningarna för Årstaskogen, Årsta Holmar och Kyrkhamn har aktivt arbete ännu skett, direktiv inväntas för fortsatt arbete.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel vattenförekomster som följer miljökvalitetsnormerna för ekologisk status	26 %					25 %	25 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Exploateringsnämnden ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utreda förutsättningarna för att göra Norra och Södra Djurgården samt Lillsjön till naturreservat.	2016-01-01	2016-12-31	
  Exploateringsnämnden ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden, fortsätta arbetet med implementering av ekosystemtjänster och grönytekompensation i stadens verksamheter.	2016-01-01	2016-12-31	
  Exploateringsnämnden ska, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, fortsätta arbetet med inrättandet av naturreservat i Årstaskogen och Årsta holmar samt Kyrkhamn.	2016-01-01	2016-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, tillsammans med berörda stadsdelsnämnder, idrottsnämnden, utbildningsnämnden och exploateringsnämnden, arbeta med att tillgängliggöra stadens naturreservat för stockholmarna samt arbeta med hur rekreativa och ekologiska värden kan utvecklas och stärkas i reservaten.	2016-01-01	2016-12-31	
  Stockholm Vatten AB ska i samverkan med trafiknämnden miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden och Stockholm Parkering AB genomföra pilotprojekt med hållbara dagvattenlösningar.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>Stockholm Vatten ansvarar för aktiviteten. Bolaget utreder för närvarande, i samråd med markägaren S:t Erik Markutveckling AB (kommunalt bolag), möjligheten att på delar av parkeringsplatsen vid sitt nya kontor omhänderta dagvattnet med hållbara lösningar som är i linje med stadens nya dagvattenstrategi. Stockholm Vatten för också samtal med Stockholm Parkering AB om möjligheten att införa hållbar dagvattenhantering på parkeringsbolagets parkeringsplatser.</p>			

Nämndmål:

2.3.1 Bidra till att stadens vattenområden uppnår god ekologisk och kemisk vattenstatus.

 Uppfylls helt

Analys

Genomföra handlingsplanen för vatten med särskilt fokus på framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster

Miljöförvaltningen samordnar, planerar och projektleder framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Arbetet sker i nära samarbete med framförallt Stockholm Vatten AB, andra kommuner samt vattensamarbeten.

Arbetet med Bällstaån och Brunnsviken har kommit längst. Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån ska tas upp för inriktningsbeslut i kommunstyrelsen under året. Konsultunderlag för Brunnsviken kommer att levereras till förvaltningen under våren. Upphandling av konsultstöd för framtagande av underlag för Räcksta träsk, Kyrksjön och Judarn ska ske i vår. Tack vare personalförstärkningar kommer även arbetet med Mälarens bassänger samt Magelungen, Drevviken och Forsån att kunna starta under 2016. Medel för att ta fram åtgärdsprogrammen söks ur Central medelsreserv 2.

Samordna, följa upp och kommunicera stadens vattenarbete enligt Handlingsplan för god vattenstatus

Miljöförvaltningen samordnar, informerar om och följer upp stadens vattenvårdsarbete. Information sker dels genom miljöbarometern, som kommer att uppdateras under våren samt genom deltagande i konferenser.

Intern samverkan och förankring sker kontinuerligt genom Samverkansgrupp för vatten och Styrgruppen för god vattenstatus samt i nära samarbete med SVAB. Extern samverkan sker framförallt med Vattenmyndigheten, Länsstyrelsen och grannkommuner.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel badplatser med bra vattenkvalitet Analys Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1						85 %		2016
 Andel vattenförekomster som följer miljökvalitetsnormerna för ekologisk vattenstatus. Analys Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1						25 %		2016
 Andel vattenförekomster som följer miljökvalitetsnormerna för kemisk vattenstatus. Analys Indikatorn följs inte upp i tertialrapport 1						35 %		2016

Nämndmål:

2.3.2 Aktivt bistå i samordning av grönstrukturfrågor, planering och utredning av nya naturreservat samt uppmärksamma ekosystemtjänster i staden

 Uppfylls helt

Analys

Leda och se till så att målen i projekt C/O City uppnås.

Ett forum för aktörer inom hållbar stadsutveckling håller på att skapas med erbjudanden till aktörer att delta på olika sätt för att öka kompetensen om urbana ekosystemtjänster.

Pilotprojekt för att testa verktyg och metoder från C/O City har satts igång. Spridningen av C/O City resultat pågår inom staden genom pilotprojekten och i planprocessen för flera detaljplaner. Spridning har även skett via SGBC:s arbete med Citylab. C/O City har deltagit i Vinnovas möte med EU om Horizon 2020 där C/O City visades upp som ett gott exempel inom Vinnovas utlysning "Utmaningsdriven Innovation".

Delta i stadens samordning av grönstrukturfrågor samt aktivt bistå i planering och utredning av nya naturreservat

Förvaltningen har bidragit i arbetet med att ta fram ett nytt stadsövergripande dokument, med riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av parker och naturområden, kallat "Grönare Stockholm". En formell remiss planeras under maj månad tillsammans och samordnat med nya översiktsplanen. Därefter beslut i KF i september.

Förvaltningen har under våren deltagit i möten med arbetsgruppen som utreder nytt reservat i Rågsveds friområde. Arbetet med reservaten i Årstaskogen och Årsta Holmar samt Kyrkhamn har hittills stått stilla under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden eftersträvar resultat i form av juridiskt avgörande om huruvida restaurangavfall är att betrakta som hushållsavfall, vilket kommer att prövas rättsligt hos lässtyrelsen. Olika uppfattningar råder också för avfall från butik vilket utreds i samarbete mellan miljöförvaltningen och Stockholm Vatten AB. Ett annat samarbetsprojekt syftar till att öka utsorteringen av matavfall från restaurangerna. I övrigt finns tillsynsverksamhet avseende avfallshantering samt byggavfall. Verksamheten pågår enligt plan. Utförligare redogörelser framgår av uppföljningen av tillsynsplanen i bilaga 1.2.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska genomföra enkäten Miljö och miljövanor i Stockholm.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Enkäten upphandlas under våren och skickas ut under hösten 2016. Resultatet presenteras i en rapport våren 2017.			
  Trafiknämnden ska ta fram ett program för avfallshantering i stadens offentliga rum, tillsammans med stadsdelsnämnderna, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten Avfall AB.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har ett omfattande arbete för en giftfri miljö som omfattar en mängd olika verksamheter, alltifrån tillsyn till projekt och programarbete samt miljöövervakning. Här bör särskilt nämnas det breda arbetet mot farliga kemikalier som utförs inom Kemikaliecentrum. Som ett exempel på det arbete mot farliga kemikalier som utförs inom andra områden kan nämnas arbetet inom tillsynsområdet Miljögifter i varor, samt systemtillsyn av detaljister.

Nämnden har ett omfattande arbete för en giftfri miljö som omfattar en mängd olika verksamheter, alltifrån tillsyn till projekt och programarbete samt miljöövervakning. Särskilt värt att uppmärksamma är stadens ambitionsnivå att inrätta ett Kemikaliecentrum vars verksamhet ska bidra till att implementera Kemikalieplanen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antalet kemiska produkter som innehåller utfasningsämnen och som används i stadens verksamheter Analys Indikatorn följs inte upp i tertiärrapport 1							Fastställt 2016	2016

Nämndmål:

2.5.1 Aktivt bidra till genomförande av Stockholm stads kemikalieplan 2014 - 2019

● Uppfylls helt

Analys

Erbjuda stadens verksamheter stöd och kompetensutveckling inom kemikalieområdet

Kemikaliecentrum erbjuder genom en mångfald av arbetssätt stadens verksamheter stöd i deras arbete med att genomföra stadens kemikalieplan. Detta stöd har erbjudits i form av seminarier, vägledning, listor på bra kemikalieval, materialutredningar och svar på löpande frågor.

Ett gemensamt system för hantering av kemiska produkter i staden håller på att upphandlas och beslut om tilldelning är planerat till maj månad. Kemikaliecentrum deltar även i Upphandlingsmyndighetens utveckling av kemikaliekriterier för upphandling, i Byggvarubedömningens kriteriearbete samt i BASTA's vetenskapliga råd. Kemikaliecentrum har bidragit med kunskapsunderlag till BVB's förslag på nya livscykelkriterier som berör urlakning av ämnen till mark eller vatten.

Kemikaliecentrum hjälper löpande till att prioritera och ställa relevanta kemikaliekraav vid upphandlingar. Genomgången av befintliga avtal och sortiment för förskoleprodukter för att identifiera de mest kemikaliesmarta alternativen har fortsatt.

Fokusgruppen för Hållbara byggnader i Norra Djurgårdsstaden (NDS) arbetar som expertstöd till miljösamordningen och projektledningen i projektet.

Utredningen ang provtagningar av mattor och damm och halt av farliga ämnen och eventuell exponering pågår och kommer vara en av flera faktorer som ligger till grund för de åtgärder som SISAB planerar göra framöver. Den PVC-inventering som påbörjades i stadens förskolor 2015 kommer att fortsätta under året, i samarbete med SISAB.

Aktiviteterna under nämndmål 2.5.1 bidrar till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål "Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning" och följande delmål i Stockholms stads miljöprogram 2016-2019:

5.2 Innehållet av miljö- och hälsofarliga ämnen i upphandlade varor och tjänster ska minska

5.3 Användningen av bygg- och anläggningsvaror som innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen ska minska

5.4 Stadens användning av kemiska produkter som innehåller utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen ska minska

Informera om kemikalieplanen och stödja dess implementering

Kemikalieplanen och Kemikaliecentrum har presenterats vid möten såväl inom som utom staden. Två frukostseminarier "Forum för kemikaliesmart byggande" för branschen är planerade och bokade under våren: "Bygga kemikaliesmart förskola" och "Miljö och hälsoaspekter vid anläggning av granulatinnehållande material". Ytterligare två seminarier planeras till hösten. Hemsidan är under utveckling och på den kommer det finnas information för externa byggande bolag för att uppfylla kraven i kemikalieplanen.

Ett vetenskapligt råd har inrättats och det första mötet hålls i april med ett dussintal ledande forskare och representanter för nationella myndigheter.

Kommunicera om kemikalier med medborgare och verksamhetsutövare

En övergripande strategi för kemikaliecentrums kommunikationsarbete har tagits fram. Där pekas prioriterade målgrupper ut inom stadens verksamheter, näringsliv och bland invånarna.

En bredd av aktiviteter har genomförts under perioden för att kommunicera med dessa om hur de kan bidra till ett giftfritt Stockholm. Forum för kemikaliesmart handel (samarbete med Svensk Handel) har arrangerat ett antal seminarier med teman om skadliga kemikalier i varor och produkter. Kemikaliesidorna på Stockholm.se har uppdaterats med och kemikaliesmarta tips läggs ut på Facebooksidan Giftfritt Stockholm varje vecka.

Aktiviteterna bidrar till uppfylla delmål 5.1 i Stockholms stads miljöprogram 2016-2019: "Spridningen av miljö- och hälsofarliga ämnen från hushåll, handel, byggande och andra aktörer ska minska".

Stödja tillsynens, stadsdelarnas och SISABs arbete med kemikaliesmarta förskolor

Kemikaliecentrum fortsätter att sprida Vägledning för kemikaliesmart förskola som togs fram under 2015. Råden förmedlas även genom utbildningar för olika grupper och som en webbutbildning för förskolepersonal som lanserades i mars 2016. Vägledningen och utbildningarna har ökat medvetenheten i verksamheterna, vilket märks i form av fler frågor till kemikaliecentrum om olika material som förekommer i förskolan och om råd inför nyanskaffning. Webbutbildningen erbjuder även statistik över antalet förskolor i staden som har genomgått utbildningen. En lista på bra val i det upphandlade sortimentet inom några produktgrupper har publicerats på www.stockholm.se/kemikaliesmartforskola.

Halvdagsutbildningar för förskolechefer och miljöombud på förskolor har hittills hållits i Skarpnäck och Rinkeby-Kista.

I samverkan med SISAB genomförs satsningar på att utvärdera och inventera prioriterade material i byggvaror som PVC och gummigranulat. Pilotprojekt för ombyggnation av en förskola har påbörjats tillsammans med Hägersten/Liljeholmens stadsdelsförvaltning och SISAB. Kemikaliecentrum samordnar arbetet. Projektplanen är under utformning och kommer färdigställas under våren. Projektet innefattar ombyggnation, verksamheten och kontroll. Provtagningar (kontroll) planeras att genomföras under maj/juni av kemikaliecentrum. Kemikaliecentrum kommer också att bidra med stöd till verksamheten (stadsdelen) vad det gäller inköp av nya varor men också återanvändning av gammalt, i enlighet med vägledning för kemikaliesmart förskola, vilket planeras till sommaren och hösten.

I samarbete med Karolinska institutet genomförs analys av dammprover från 100 förskolor med avseende på hälsoskadliga ämnen. En metod och checklista för kontroll av förekomst av farliga ämnen i varor och material i förskolemiljön har tagits fram och använts i samband med inspektionerna då damm provtogs.

Aktiviteterna bidrar till uppfylla delmål 5.5 i Stockholms stads miljöprogram 2016-2019: "Förekomsten av hälsofarliga kemikalier i förskolemiljön ska minska".

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedriver ett omfattande arbete för en god inomhusmiljö. Tillsynen av radon samt olägenhetshanteringen i boendet och den riktade tillsynen mot bostadsfastigheter och skolor/förskolor är bland de viktigaste insatserna. Det finns också andra delar av nämndens verksamhet som har stor betydelse, såsom arbetet mot buller och kemikaliearbetet på förskolor. Med hänsyn till alla pågående och planerade insatser bedöms målet komma att uppfyllas. Vad gäller olägenhetsärendena bedöms hittills målet om 90 % avgjorda inom 9 månader kunna uppfyllas. Målsättningarna för radontillsynen bedöms komma uppfyllas, det vill säga här avses flerbostadslägenheter totalt i staden och de i det kommunala

bostadsbeståndet samt skolor/förskolor. Inom arbetet mot buller planeras och slutförs flera insatser. Dessutom kommer åtgärdsprogrammet mot buller att följas upp. Ett omfattande arbete mot kemikalier i förskolemiljö utförs i samarbete med stadsdelarna och SISAB.

Nämndmål:

2.6.1 Alla flerbostadsfastigheter, skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq /m3 luft.

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen uppmanar de skolor och förskolor som ännu inte har mätt, att mäta radon, vid behov åtgärda förhöjda halter och att efter mätning rapportera till miljöförvaltningen. Om mätresultat inte inkommer, trots påminnelser, förelägger förvaltningen verksamhetsutövaren om att utföra mätningar och inkomma med mätresultat. Tillsynen innebär att förvaltningen granskar inkommen mätplan och resultaten från mätningen för att kontrollera att mätning har skett enligt metodbeskrivningen och att mätresultaten underskrider riktvärdet. Om riktvärdet överskrids ställer förvaltningen krav på åtgärder.

Tillsynen av radon i flerbostadshus bedrivs på likartat sätt som för skolor och förskolor. Under 2013 skickades uppmaningar till ägare av fastigheter med flerbostadshus i Söderort (Södermalm och yttre västerort) att mäta och kontrollera sina hus. Arbetet med att följa upp dessa mätningar och skicka ut eventuella förelägganden pågår nu. Under hösten 2016 kommer förvaltningen att börja skicka ut uppmaningar om att mäta radon och eventuellt åtgärda samt rapportera till förvaltningen till resterande områden, dvs norrort.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 6.2.1 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m3 luft i %.	63			62 %	65 %	65 %		2016
Analys 63 procent är klara och årsmålet beräknas nås.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 6.2.2. Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft.	84			84 %	85 %	85 %		2016
Analys 84 procent är klara och årsmålet beräknas nås.								
 6.2.3. Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.	80			78 %	85 %	85 %		2016
Analys 80 procent är klara och årsmålet beräknas nås.								

Nämndmål:

2.6.2 Inomhusmiljön i flerbostadsfastigheter, skolor och förskolor ska inte medföra olägenhet för människors hälsa

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedriver under året fortlöpande riktad tillsyn mot skolor, förskolor och granskar byggnader med flerbostadshus och fastighetsägares egenkontroll. I april påbörjas ett bullerprojekt där 130 utvalda förskolor granskas med avseende på buller. Brister som konstateras handläggs i uppföljningsärenden som resulterar i att bristerna åtgärdas.

Riktad tillsyn mot flerbostadsbyggnader i socioekonomiskt svaga områden i Stockholm kommer att genomföras under året. Det nya tillsynssättet testas på en stor fastighetsägare. Information om tillsyn går ut till fastighetsägaren under slutet av första kvartalet och inspektioner är planerade att genomföras under andra kvartalet. Konstaterade brister följs upp.

Handläggning av inkommande klagomål på olägenheter pågår kontinuerligt och är ett prioriterat arbetsområde. Ett nytt sätt att mäta miljönytta vid handläggningen av olägenhetsärenden prövas och statistik rörande detta kan redovisas senare under året.

Tillsyn av permanenta migrationsboenden pågår. Kontakt har etablerats med Migrationsverkets boendeenhet inför tillsynen. Ytterligare en tillsynsinsats kommer att göras under hösten 2016 med fokus på de nya tillfälliga boenden som tillkommit på grund av den rådande flyktingsituationen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bullerprojekt ska genomföras i stadens förskolor under 2016	2016-01-01	2016-12-31	
 Informationsinsatser riktade mot verksamhetsutövare och fastighetsägare	2016-01-01	2016-12-31	
 Klagomålsärenden ska prioriteras	2016-01-01	2016-12-31	
 Ny metod för riktad tillsyn av fastighetsägares egenkontroll ska prövas under 2016	2016-01-01	2016-12-31	
 Ställa krav på att skolor och förskolor ska ta fram belastningskarta för ventilation som är uppsatta i lokalerna så att lokalerna används rätt.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en hög prioritering av effektivitet och översyn av kostnader och intäkter för att få mycket verksamhet ut av sina resurser. Lösningar söks därför som bidrar till ökad kostnadseffektivitet. Särskilt aktuellt är detta inom tillsynsverksamheten där flera effektiviseringar har givit goda resultat under året, till exempel inom olägenhets- hanteringen. Nämnden kan också ha betydelse för stadens ekonomi i stort särskilt genom stödet till stadens energieffektivisering.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämndens strävan att ge bra service till företagen förväntas vara framgångsrik även i fortsättningen. Trendmässigt har resultaten på NKI-undersökningen givit allt bättre resultat. Bra samarbete med olika företag och branschorganisationer har varit en viktig framgångsfaktor för nämnden och det finns flera exempel på gemensamma projekt inom miljöområdet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Företagens nöjdhet med bemötandet Analys Förvaltningen har haft en god utveckling av NKI-värden. Värden för 2016 finns ännu inte.						88	76	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet Analys: Förvaltningen har haft en god utveckling av NKI-värden. Värden för 2016 finns ännu inte.						81	72	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda en gemensam hantering av satellitserveringar	2016-01-01	2016-04-30	

Nämndmål:

3.2.1 Förvaltningen ger en god service och bedriver tillsyn med hög professionalitet mot företag och andra verksamhetsutövare i staden

 Uppfylls helt

Analys

Punktlighetsmålen nedan avser service till företag och har bra måluppfyllelse hittills under året och ligger kvar på en hög nivå. NKI-värden ger goda omdömen om servicen inklusive en hög uppfattning om professionalitet hos personalen vilket framgår av NKI för 2015. Systemet med NKI fungerar emellertid inte tillfredsställande. Tidigare hade förvaltningen egna webbenkäter som sändes ut efter varje inspektion. För något år sedan integrerades det i NKI undersökningarna. Miljöförvaltningen deltog i en pilotverksamhet där företag som haft inspektion skulle tillfrågas om hur de upplevde förvaltningens besök. Integreringen fungerar dock inte men det görs ansträngningar inom SBR för att åtgärda nuvarande brister.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	99,2 %			94,8 %	99 %	90 %		Tertial 1 2016
 Företagen uppfattar inspektörerna som professionella				86		87		2016
Analys Indikatorn följs upp per helår.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
— Miljörapporter besvaras senast 30 juni.				100 %		95 %		Tertial 1 2016
Analys								
Rapporteringen i indikatorn görs inte i tertialrapport 1 eftersom miljörapporterna då inte har inkommit.								
● Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll om registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar.	95 %			98 %	95 %	90 %		Tertial 1 2016
● Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll om registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar.	95 %			98 %	95 %	90 %		Tertial 1 2016

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har en högt specialiserad verksamhet vilket påverkar möjligheterna att erbjuda sommarjobb och praktikplatser. Miljöförvaltningen får in ett tämligen stort antal förfrågningar om sommarjobb, ex-jobb och praktik och förvaltningen försöker tillmötesgå önskemålen i den utsträckning det är möjligt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	1 st	1 st	0 st		2 st	2 st	750	Tertial 1 2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	0 st			2 st	1 st	1 st	500 st	Tertial 1 2016
Analys Miljöförvaltningen har dock under det första tertialet 2016 tagit emot ett antal praktikanter som inte Jobbtorg Stockholm har matchat.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	0					1 st	10 000 st	2016
  Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	1				2	2 st	800 st	Tertial 1 2016
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	0 st			18 st		10 st	8000 st	2016
Analys Miljöförvaltningen har som årsmål att ta emot tio sommarjobbare. I dagsläget har platser beretts för tolv sommarjobbare vilket innebär att miljöförvaltningen väntas överträffa sitt mål.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen prognostiserar en budget i balans. Nämnden följer sin ekonomi noggrant och vidtar nödvändiga åtgärder vid behov.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföring ar. Avvikelseberor på upplösning av avsättningar för risk inom projekten.	100 %			85,71 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 1 2016
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföring ar. Avvikelseberor på upplösning av avsättningar för risk inom projekten.	100 %			85,7 %	100%	100 %	100 %	Tertial 1 2016
  Nämndens prognossäkerhet T2				-12 %	0 %	+/-1 %	+/- 1 %	2016

Nämndmål:

3.5.1 Bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad

 Uppfylls helt

Analys

Intäktsfinansieringsgraden beräknas ligga i nivå med VP 2016.

Nämndmål:

3.5.2 Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen arbetar systematiskt och långsiktigt med att effektivisera förvaltningens interna processer. Både renodlat administrativa processer, och processer kopplade till tillsynsarbetet ses över och genomarbetas för att generellt sett höja kvaliteten. Där det är möjligt och önskvärt digitaliseras hanteringen.

Förvaltningen kommer inom det närmaste året att övergå till en ny version av ärendehanteringssystemet Ecos. Inför den övergången pågår ett stort förberedelsearbete som involverar merparten av förvaltningen. Där inbegrips bland annat översyn av gemensamma processer, registervård samt digital arkivering

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Genom uppdragen i kommunfullmäktiges budget uppmärksammas frågor om jämställdhet i förvaltningens utåtriktade verksamhet. I grunden riktar sig förvaltningens arbete till alla utan några åtskillnader. Förvaltningen har i sitt arbete ofta en inriktning att engagera allmänhet och företag för att därigenom få en bra kommunikation och kunna förmedla kunskap och därigenom göra människor medvetna om miljöaspekter på sin livsstil.

Förvaltningens långsiktiga personalstrategiska arbete har målet att skapa en attraktiv arbetsplats med högkompetenta och högpresterande medarbetare och att erbjuda en attraktiv arbetsplats. Det systematiska jämställdhetsarbetet är en del av det strategiska personalstrategiska arbetet. Förvaltningens personalarbete omfattar också arbete mot diskriminering och genom samarbetet med funktionshinderrådet finns ett systematiskt arbete för ökad delaktighet vilket bland annat omfattar ökad tillgänglighet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med jämställdhet och mångfald för att motverka diskriminering och kränkande särbehandling. Under 2015 reviderades miljöförvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan för perioden 2016-2018 och ambitionsnivån i förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsarbete höjdes. Implementeringen av den nya planen har inletts under det första tertialet 2016 och bland de åtgärder som återfinns i planen finns möjlighet att utse likabehandlingsombud på avdelningarna samt införande av könsneutrala toaletter.

Inför 2016-års löneöversyn genomfördes en fördjupad lönekartläggning där eventuella löneskillnader baserat på kön undersöktes avdelningsvis. Resultatet tyder på att det på miljöförvaltningen inte föreligger några osakliga löneskillnader baserat på kön.

Miljöförvaltningen deltar även i år i Nyckeltalsinstitutets undersökning JÄMIX (jämställdhetsindex) och placerar sig med 126 poäng 2016 på plats 55 av de totalt 164 organisationer som medverkar. Det är en viss försämring jämfört med föregående år då miljöförvaltningen med 131 poäng blev rankad på plats 42 av 200 medverkande organisationer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön.	2016-01-01	2016-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Nämnden kommer att ha särskilt fokus på detta område under året, även om det samtidigt behöver understrykas att det är en speciell utmaning för den typ av verksamhet (som i huvudsak vänder sig till företag och andra verksamheter) nämnden bedriver. För närvarande pågår erfarenhetsutbyte med andra förvaltningar inom staden om hur jämställdhetsintegrering ska bedrivas för att uppnå bästa resultat.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med åtgärder för att förbättra attraktiviteten som arbetsgivare och för att erbjuda anställda spännande och utmanande arbeten. Förvaltningen ökade under 2015 sin interna personalomsättning och intern rörlighet mellan avdelningarna är något som även fortsatt uppmuntras. Miljöförvaltningen bedriver också ett långsiktigt arbete vad gäller förvaltningens relativa lönenivå; i samband med årets löneöversyn gjordes en satsning på enhetschefernas löner eftersom enhetschefslönerna har halkat efter jämfört med motsvarande tjänster i övriga tekniska förvaltningar i Stockholms stad. Miljöförvaltningen har också under flera års tid arbetat med att höja det relativa löneläget för förvaltningens miljö- och hälsoskyddsinspektörer och livsmedelsinspektörer eftersom miljöförvaltningens löneläge är tämligen lågt jämfört med kranskommunerna. I den nyckeltalsjämförelse som görs inom Miljösamverkan Stockholms län (MSL) framgår att miljöförvaltningen i Stockholm har det tredje lägsta löneläget för tillsynspersonal i länet. Miljöförvaltningen kommer att analysera dessa uppgifter ytterligare för att se om det finns underliggande förklaringar till dessa skillnader och för att, vid behov, kunna ta till lämpliga åtgärder.

Miljöförvaltningens sjukfrånvarotal har ökat något under det första tertialet 2016 och ligger nu på 3,3 procent. Miljöförvaltningen följer den generella samhällstrenden med ökad sjukfrånvaro och förvaltningen kommer att fortsätta att följa upp siffrorna så att sjukfrånvaron inte stiger i alltför hög grad. Ökningen beror i första hand på att långtidssjukskrivningarna har ökat. I 2015-års medarbetarenkät framkom också att vissa medarbetare har upplevt diskriminerande behandling. Miljöförvaltningen kommer därför under våren att genomföra en uppföljande enkät för att se om det är inom den egna verksamheten upplevelsen finns eller om det gäller kontakter med exempelvis verksamhetsutövare.

Miljöförvaltningen medverkar också i Nyckeltalsinstitutets ranking för Attraktiv arbetsgivare där miljöförvaltningen jämförs med cirka 200 andra organisationer i frågor som rör bland annat arbetsvillkor. Förvaltningen når goda resultat, om än något försämrade jämfört med 2015.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	83			81		83	83	2016
  Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	93 %			88 %		100 %	100 %	2016
Analys Medarbetarenkäten som genomfördes 2015 visar 93 % på denna indikator. Det är dock oklart om medarbetare upplevt diskriminering på själva arbetsplatsen eller ute i fält. Miljöförvaltningen kommer att följa upp frågan genom en riktad enkät under våren.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Index Bra arbetsgivare							fastställdes 2016	2016
Analys								
Målvärde kan inte åsättas indikatorn eftersom det saknas mätvärden och metod.								
 Index Psykosocial arbetsmiljö							fastställdes 2016	2016
Analys								
Målvärde kan inte åsättas indikatorn eftersom det saknas mätvärden och metod.								
 Sjukfrånvaro	3,3 %	1,3 %	4,3 %	2,8 %	3 %	2,4 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2016
Analys								
Utfall i tertialrapport 1 är 3,3 %. Miljöförvaltningens sjukfrånvaro ökar i likhet med den trend som ses i samhället i stort. I första hand beror ökningen på att långtidssjukskrivningarna har ökat.								

Nämndmål:

4.2.1 Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllas. Förvaltningen erbjuder ett brett spektrum av arbetsuppgifter inom samtliga förvaltningens verksamhetsområden. Satsningar görs på kompetensutveckling både genom interna och externa utbildningar och under våren har ett arbete med att ta fram ett övergripande projektstöd inletts. Parallellt med detta har en avdelning startat en utvecklingsinsats för avdelningens projektledare för att förbättra tydligheten i projektarbetet. Chefsstöd och coaching erbjuds fortsatt till chefer och ledare och en avdelning har avsatt en heldag för att utveckla ledarskapet på avdelningen.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet tas seriöst och samtliga enheter har under våren upprättat handlingsplaner utifrån 2015-års medarbetarenkät. Medarbetarna involveras vidare i utvecklingen av interna processer och som exempel kan nämnas att en avdelning tillsammans med medarbetarna har sett över tidrapporteringen för att förenkla rutinen och skapa en ökad tydlighet. Även remisshanteringen har setts över på samma avdelning för att minska stressen för medarbetarna. Förvaltningen arbetar också med att ta fram en enkät om ”digital stress” för att ytterligare stärka det psykosociala arbetsmiljöarbetet.

Miljöförvaltningen har en generös flexitidsram och ett starkt friskvårdsarbete med bland annat sponsring av deltagande i Milspåret och Midnattsloppet vid sidan av de aktiviteter som kostnadsfritt erbjuds alla medarbetare i Klamparhallen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens verksamhet ska rikta sig till alla utan någon åtskillnad. Förvaltningen har tagit emot kommunfullmäktiges uppdrag angående motverkande av diskriminering av tar upp det som ett område för vidare utveckling.

Nämndmål:

4.3.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska säkerställa att nämndens verksamhet bedrivs så att mänskliga rättigheter respekteras och att ingen utsätts för diskriminering

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Aktiviteter

- En enkät skickas till företagare med frågor om diskriminering.
- Genomföra en studie av mötet mellan miljöförvaltningens medarbetare och enskilda.
- Göra medarbetarna medvetna om diskriminering genom utbildning.

Analys

Formuleringen av ett nämndmål innebär att frågor om diskriminering får ökad uppmärksamhet och prioritering. Aktiviteter har formulerats vars genomförande planeras för under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

● Uppfylls helt

Analys

Insatserna som särskilt riktar sig till barn redovisas på flera andra håll i tertialrapporten. Särskilt märks Kemikaliecentrums arbete på förskolor och tillsynsverksamheten på förskolor och skolor. Livsmedelskontrollen har också en viktig del i arbetet genom undersökningar av livsmedelshygienen på skolmatsalar inkl förekomsten av allergener i maten.

Nämndmål:

4.4.1 Barnrättsperspektivet ska vara en naturlig del i miljöförvaltningens verksamhet.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Miljöförvaltningen beaktar barnrättsperspektivet inom ramen för sitt uppdrag. De rättigheter enligt FN:s barnkonvention som är särskilt relevanta för miljö- och hälsoskyddsnämnden är att alla barn är lika mycket värda, barnet ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn och att politiker som styr länder ska ansvara för att alla barn får det som de har rätt till.

Personalen på miljöförvaltningen har kunskap om miljöns påverkan på barns hälsa och utveckling och beaktar detta i sin verksamhet. Miljöförvaltningens långsiktiga arbete för en hållbar miljö- och klimatpåverkan och en hälsosam samhällsbyggnad förebygger generellt risken för negativ påverkan på barns hälsa och utveckling. Genom tillsyn av framför allt skolor och förskolor, miljöfarliga verksamheter, livsmedelsverksamheter, bostäder och idrottsanläggningar får miljöförvaltningens verksamhet en omedelbar påverkan på förutsättningarna för alla barns möjligheter att växa upp under goda miljömässiga omständigheter. Miljöförvaltningen samverkar utifrån miljö- och hälsoperspektivet med de aktörer som är berörda.

De rättigheter som räknas upp i FN:s barnkonvention tar sikte på frågor som till största del faller utanför nämndens verksamhetsområde. De rättigheter som är relevanta för nämndens verksamhetsområde är:

- Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.
- Politiker som styr länder ska ansvara för att alla barn får det som de har rätt till.

Förväntat resultat

Aktiviteter:

- Utföra riktad bostadstillsyn i socioekonomiskt utsatta bostadsområden.
- Information med avseende på kemikaliers påverkan på barns hälsa och utveckling på förskolor.
- Tillsyn med avseende på kemikaliers påverkan på barns hälsa och utveckling på förskolor.
- Verka för att barns behov beaktas i detaljplanearbetet.
- Göra medarbetarna medvetna om barnrättsperspektivet genom information och rutiner.

Analys

Målet förväntas att uppnås. Exempelvis utförs bostadstillsyn i socioekonomiskt utsatta bostadsområden, kemikaliecentrums arbete mot farliga kemikalier har till stor del inriktning på förskolor och skolor. Vid tillsynen inom den fysiska planeringen beaktas barnens behov i

detaljplanarbetet. Miljöförvaltningen har ambitionen att göra medarbetarna medvetna om barnrättsperspektivet genom information och rutiner.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har särskilt genom tillsynen en verksamhet som bedrivs i allmänhetens tjänst. Mycket av tillsynen handlar om att på olika sätt direkt undanröja hälsofaror och olägenheter samt stödja allmänhetens intresse av exempelvis god livsmedelshygien och redlighet inom livsmedelsområdet. Vid upplevda problem kan allmänheten i olika sammanhang få stöd och information från nämnden och även påverka nämndens insatser. Inom till exempel både växthusgasarbetet och kemikaliarbetet vänder nämnden sig direkt mot allmänheten.

Nämndmål:

Under detta verksamhetsområde är nämndmål inte upplagt utan rapportering görs ovan direkt under KF:s mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden stödjer andra nämnder och bolag vid upphandlingar som har en påverkan på miljön. Särskilt gäller detta Kemikaliecentrum som erbjuder stöd och kompetensutveckling inom kemikalieområdet. Stöd till staden i samband med upphandlingar lämnas också av MiS, Miljöbilar i Stockholm, genom att enheten kan ge stöd och informerar vid upphandlingar relaterade till miljöbilar och bränsle. Tidigare har enheten svarat för projektet Elbilsupphandlingen vilket stött användningen av elbilar i både Stockholms stad och många andra kommuner. Ett betydande stöd ger också Energicentrum som till exempel har medverkat vid stadens upphandlingar av elleverantörer, belysning och IT. För övrigt medför stödet till energieffektivisering hos andra nämnder och bolag indirekt att upphandlingar genomförs för att förverkliga energisparlösningar.

För närmare information hänvisas till nämndmålen

- 2.1.5 Stadens mål för hållbar energianvändning och minskad klimatpåverkan ska uppnås.
- 2.2.1 Förnybar energi ska utgöra minst 37 % av allt sålt drivmedel till vägtrafiken (mäts av praktiska skäl på länsnivå).
- 2.5.1 Aktivt bidra till genomförande av Stockholms stads kemikalieplan 2014 – 2019.

Nämndmål:

Under detta verksamhetsområde är nämndmål inte upplagt utan rapportering görs ovan direkt under KF:s mål för verksamhetsområdet.

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Uppföljning av driftbudget

I samband med tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall exklusive ansökta budgetjusteringar om 105,1 mnkr, dvs. en prognos som ligger i nivå med budget.

Nettoutfall inklusive ansökta budgetjusteringar om 6,8 mnkr prognostiseras till 111,9 mnkr.

Prognosen för bruttokostnaderna för förvaltningen är 223,8 mnkr medan intäkterna beräknas uppgå till 111,9 mnkr. Nämnden bedömer att planerade fasta tillsynsavgifter kommer att inflyta.

Differenser mot VP 2016 beror på

- Omslutningsförändringar om 2,7 mnkr (både kostnader och intäkter ökar) och
- Ansökning om budgetjustering om 6,8 mnkr för 2016 ur Central medelsreserv 2 för arbetet med lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster

Se nedan för specifikation.

Nedanstående tabell visar utfall 2015 samt differensen mellan budget år 2016 och helårsprognosen 2016.

	VB 2015	VP 2016	Prognos 2016	Diff mot VP 2016	Varav ansökta budgetjusteringar	Varav omslutningsförändringar
Intäkter						
Plan och miljö	32,6	25,8	26,9	1,1		1,1
varav miljöbilsprojekten	6,5	3,6	3,6	0,0		
Hälsoskydd	31,9	29,1	29,4	0,4		0,4
Livsmedelskontroll	41,3	41,7	41,7	0,0		
Miljöanalys	0,8	0,3	1,1	0,8		0,8
SLB-analys	9,4	9,4	9,8	0,4		0,4
FC, Nämnd, Verksamhetsstöd, gemensamma kostnader, IT-projekt, MSL	4,7	2,9	2,9	0,0		
Summa intäkter	120,7	109,2	111,9	2,7	0,0	2,7
Kostnader						
Plan och miljö	62,3	56,3	57,3	1,1		1,1
-varav miljöbilar	15,5	7,1	7,1	0,0		
Hälsoskydd	34,8	35,6	36,0	0,4		0,4
Livsmedelskontroll	39,5	40,9	40,9	0,0		
Miljöanalys	20,5	25,9	33,5	7,6	6,8	0,8
SLB-analys	15,3	16,2	16,6	0,4		0,4
FC, Nämnd, Verksamhetsstöd, gemensamma kostnader, IT-projekt, MSL	36,6	39,4	39,4	0,0		
Summa kostnader	208,9	214,3	223,8	9,5	6,8	2,7
Netto	88,2	105,1	111,9	6,8	6,8	0,0

Tabellen ger en något missvisande bild: enligt stadsledningskontorets anvisningar har 6,8 mnkr, som ansökts om för vattenarbetet, inkluderats i prognosbeloppet. Om medlen beviljas blir alltså det nya nettot 111,9 mnkr, vilket är ett balanserat resultat.

Särskilda satsningar

I samband med VP och avstämningsärendet fick miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att följa upp särskilda satsningar. Vid uppföljningen av de särskilda satsningarna ska nämnderna redogöra för såväl det ekonomiska som det verksamhetsmässiga utfallet.

- *Handlingsplan för god vattenstatus; provtagningar samt personella resurser, 3,5 mnkr*
Personalförstärkning till arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram enligt Handlingsplanen för god vattenstatus har skett. Miljöövervakningen av vatten, sediment, fisk och övriga biologiska kvalitetsfaktorer som utgör ett viktigt underlag till de lokala åtgärdsprogrammen har utökats med fler lokaler, provtagningstillfällen och fler ämnen. Förvaltningen prognostiserar att medlen förbrukas och ansöker om ytterligare 6,8 mnkr ur CMR2 för andra åtgärder inom vattenprogrammet.

- *Utvecklingsprogram ökad tillgänglighet och funktion för naturreservat, 2,0 mnkr*
Medlen kommer att förbrukas under året. Pilotprojekt Flaten är en del i uppfyllandet av budgetmål ”att tillgängliggöra stadens naturreservat för stockholmarna samt arbeta med hur rekreativa och ekologiska värden kan utvecklas och stärkas i reservaten”.

Denna projektfas, som pågår mellan februari - november 2016, ska mynna ut i en redovisning om hur behov och möjligheter ser ut inom de olika delområdena samt vilka utmaningar som finns. Utifrån detta presenteras en bärande idé för hela området med förslag till lösningar och åtgärder.

- *Framtagande av lokala åtgärdsprogram, 5,0 mnkr*
Medlen kommer att användas till färdigställande av lokala åtgärdsprogram och till underlag för framtagande av nya åtgärdsprogram:

- Underlag för färdigställande av lokalt åtgärdsprogram Brunnsviken.
- Underlag för färdigställande av lokalt åtgärdsprogram Bällstaån.
- Underlag för framtagande av lokalt åtgärdsprogram Räcksta träsk.
- Underlag för framtagande av lokalt åtgärdsprogram Judarn och Kyrksjön.
- Utredning av värdet av Stockholms vatten (prioriteringsunderlag för åtgärder enligt de lokala planerna).
- Utredning om vandringshinder i Tyresåns utlopp.

Förvaltningen prognostiserar att medlen förbrukas och ansöker om ytterligare 6,8 mnkr ur CMR2 för andra åtgärder inom vattenprogrammet.

Omslutningsförändringar

Nämnden begär omslutningsförändring med sammanlagt 2,7 mnkr för:

- ökade kostnader och intäkter inom projekt GrowSmarter (1,1 mnkr).
- ökade kostnader och intäkter inom projekt NonHazCity (0,8 mnkr).
- ökade kostnader och intäkter inom luftmätningar (0,4 mnkr).
- ökade kostnader och intäkter inom tillsynen (0,4 mnkr).

Budgetjusteringar

Nämnden föreslås ansöka om budgetjustering med 6,8 mnkr för genomförande av insatser enligt Handlingsplan för god vattenstatus, från central medelsreserv 2 (se bilaga 1.3).

Synpunkter och klagomål

Det har hittills under året inte inkommit några serviceanmärkningar till nämnden. Däremot finns 5 pågående serviceanmärkningar från tidigare år. De avser uppfattade felaktigheter i handläggningen inkl. avgiftsdebitering, utförandet av tillsyn t.ex. mätningar av buller, långa handläggningstider och uppfattad otillräcklig kompetens.

På grund av nämndens roll som myndighet hanteras utöver de fåtaliga serviceanmärkningarna, många överklaganden vilka ibland innehåller synpunkter på servicen. Dessa tar nämnden till sig och är underlag för förbättringar. Nämnden har en stor kontaktyta ut mot samhällets invånare och företagare och frågor om service är viktig och ständigt aktuell.